

Over transport en logistiek *Deel 2*

In deze rubriek kiest de auteur per letter één of meerdere thema's die een unieke kijk op welzijn en preventie geven. Met dit alfabet over de (meest brede) transport- en logistieke sector als opvolger van het bouwsector-alfabet wil de redactieraad op een ludieke en educatieve manier een overzicht geven van informatie en weetjes die bruikbaar zijn voor een preventieadviseur in deze sector. Het is de tweede sector na de bouwsector die aan bod komt. Daarvoor waren er al 8 alfabetten, waarvan 4 corona-alfabetten. Hier en daar wordt ook verwezen naar verkeersveiligheid en mobiliteit zodat een link wordt gemaakt naar het mobiliteitsalfabet dat in 2023 in Veiligheidsnieuws 222 was verschenen.

In juli 2023 werden bovendien een 70-tal transportartikelen op BeSWIC¹ geactualiseerd. Nog niet gelezen? Dan is dit bericht opnieuw een uitstekende gelegenheid. Dit welzijnsalfabet werd opgedeeld in twee delen (afgesloten op 1/2/2026). Het eerste deel, van letter A tot en met M, kon je in de vorige editie van Veiligheidsnieuws terugvinden. Het tweede deel, van letter N tot en met Z, kan je hieronder terugvinden.

Danny De Baere Adviseur FOD WASO • AD Humanisering van de Arbeid • Redactieraad Veiligheidsnieuws

N nachtvluchten, niet voor de weg (bestemde mobiele machines), nettogewicht, navigatie

Nachtvluchten op Brussels Airport zijn strikt gereguleerd (max 16.000 slots/jaar, beperkt tussen 23u-6u), met monitoring door de FOD Mobiliteit en Vervoer via de luchthavenslots. De HGR pleitte in 2024 met zijn advies "Gezondheidsimpact van vliegverkeer rond Brussels Airport" voor een verbod op nachtvluchten.

Verordening (EU) 2025/14 betreffende de goedkeuring van en het markttoezicht op **niet voor de weg bestemde mobiele machines** die deelnemen aan het verkeer op de openbare weg en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/1020 is een weinig bekend stuk wetgeving. Een voorbeeld zijn werfvoertuigen en straatvegers. Voor emis-

siegrenswaarden van verontreinigende gassen en deeltjes voor deze laatste type voertuigen bestaat reeds de verordening 2016/1628.

Brutogewicht verminderd met de tarra (gewicht lege verpakking) levert het **nettogewicht**, of het productgewicht.

Navigatie-apps of routeplanners helpen je om de kortste of snelste weg naar je bestemming te vinden, rekening houdende met realtime verkeersinformatie. In het mobiliteitsalfabet werd Waze als routerplanner vermeld.

O ongevallen, orderpicking/picker, omleiding(sbord), oranje, ontplofbanden

Er zijn verschillende instellingen die

afhankelijk van de vervoersmodus **ongevallen** onderzoeken, zoals AAIU (luchtvaart), OOS (spoor) en FOSO (scheepvaart) als gevolg van Europese regels, niet met de bedoeling om te straffen, maar om lessen te leren uit.

Orderpicking is het proces waarbij een magazijnmedewerker of **orderpicker** de artikelen beschreven op een pakbon uit het magazijn haalt en verzamelt. Afhankelijk van de aard van het magazijn en het orderprofiel zijn er verschillende methodes beschikbaar. Er staan veel vacatures van orderpicker open. Meer autonomie bij orderpicking leidt tot meer motivatie en jobtevredenheid.

Soms zijn er onderbrekingen of werken op een route en moet je een bepaalde **omleiding** volgen. Een omleidingsbord is een **oranje** verkeersbord met zwarte pijlen of tekst (zoals F41 of F39) dat een tijdelijke alternatieve route aangeeft.

¹ <https://beswic.be/nl/nieuws-en-evenementen/update-beswic-berichten-sector-transport-en-logistiek>

Spaanse automobilisten met autopech in Spanje zijn vanaf 1 januari 2026 verplicht een **oranje** zwaailicht op hun dak te zetten (en dit ter vervanging van de gevarendriehoek). Weet jij nog dat vanaf 1 februari 2007 de bestuurder bij pech of ongeval op een autosnelweg een retro-reflecterend veiligheidsvest moet dragen vanaf het moment dat men het voertuig uitstapt?

Ontploffende banden bij het oppompen, monteren en demonteren van banden van zware voertuigen (in het atelier) kunnen zeer ernstige verwondingen opleveren. Het gebruik van een bandenkooi is een technische maatregel om rondvliegend materiaal op te vangen.

P PC140, pijpleiding, PRAISE, platooning, prioritair, postbusdrijf

Paritair comité 140 (**PC140**) is het PC van vervoer en logistiek en bevat 5 sub-comités.

België beschikt over een dicht netwerk van ongeveer 4.000 km **pijpleidingen**. Alle installaties die worden gebruikt om gasachtige producten te vervoeren zijn onderworpen aan een federale vergunning. De wet van 12 april 1965 vormt de wettelijke basis voor het vervoer door pijpleidingen.

Het **PRAISE**-project (**P**reventing **R**oad **A**ccidents and **I**njuries for the **S**afety of **E**mployees) van de European Transport Safety Council (ETSC) richtte zich op de veiligheidsaspecten van rijden tijdens en naar het werk. Het doel was om beste praktijken te bevorderen om werkgevers te helpen hoge verkeersveiligheidsnormen voor hun werknemers te waarborgen.

Bij Truck **platooning** rijden vrachtwagens in kleine konvooien geautomatiseerd, op een afstand van 0,3 seconden van hun voorganger, en volgen automatisch de acties van de eerste chauffeur, door gebruik te maken van sensoren op het voertuig. Dit proefproject uit 2017 is in Vlaanderen naar de achtergrond verdwenen.

In artikel 37 van de wegcode staat te lezen welke voertuigen worden beschouwd als **prioritair**. Ze zijn uitgerust met een of meer blauwe knipperlichten en een speciaal geluidstoestel.

Niet enkel in Slovaakse, maar ook in Tsjechië en Luxemburg zijn er heel wat **postbusbedrijven** volgens een onderzoek van BTB-ABVV. Veel transportbedrijven gebruiken dit businessmodel en zetten chauffeurs in met arbeidsvoorwaarden die onder de lokale standaarden liggen.

Q queue, QR-code, quota

A **queue** is het Engelse woord voor file. De filezwaarte op de hoofdwegen in het Vlaamse Gewest lag de voorbije 12 maanden op gemiddeld 940 kilometer-uren per werkdag.

QR-codes bieden een laagdrempelige en krachtige oplossing om goederenstromen te volgen, informatie te ontsluiten en processen te automatiseren.

Een invoerquotum is een soort handelsbeperking die een fysieke limiet stelt aan de hoeveelheid van een goed die in een bepaalde periode in een land mag worden ingevoerd. Globaal genomen zijn **quota** dus een norm, limiet of doelstelling die in transport en logistiek wordt gebruikt om capaciteit, prestaties of handelsstromen te reguleren.

R rij- en rusttijden, (nieuw) rijbewijs, rijhulpsysteem/ rijbaanassistentie, reddingsstrook

De **rij- en rusttijden** zijn voorschriften om bestuurders te beschermen tegen de gevaren van langdurig en nachtelijk rijden, geregistreerd door een tachograaf. Met ingang van 11 april 2007

worden de rij- en rusttijden vastgelegd door de Verordening 561/2006, die voor de laatste keer werd gewijzigd door Verordening (EU) 2024/1258.

Richtlijn (EU) 2025/2205 betreffende het **rijbewijs** trekt richtlijn 2006/126/EG in. Het digitale rijbewijs zal in alle EU-lidstaten worden erkend en wordt bewaard in de toekomstige Europese portemonnee voor digitale identiteit. Er komt een proeftijd van minstens 2 jaar voor beginnende bestuurders. Een rijbewijs voor motorfietsen en auto's zal vijftien jaar geldig zijn, verkort naar tien jaar als het ook wordt gebruikt als nationaal identiteitsbewijs.

Een rijbewijs voor vrachtwagens en bussen zal vijf jaar geldig zijn. Nieuwe fysieke rijbewijzen of reeds uitgegeven rijbewijzen moeten uiterlijk tegen 19 januari 2033 aan deze richtlijn voldoen (art. 4, 4).

Rijhulpsystemen hebben hun weg gevonden naar onze auto's en zullen de komende jaren alleen maar toenemen. UN/ECE Reg. nr. 157 voor automatische **rijbaanassistentiesystemen** (automated Lane Keeping Systems) trad in werking op 22 januari 2021.

Chauffeurs vormen spontaan een **reddingsstrook** bij filevorming zodat hulpdiensten een veilige doorgang hebben. Dit is verplicht vanaf 1 oktober 2020.

S snelheidsbegrenzer/ beperking, stuwen, strooien (sneeuwvrij), SQAS, Safety Rocks

Zo verplicht Richtlijn 92/6/EEG het gebruik van **snelheidsbegrenzers** op vrachtwagens en bussen. Op de weg zelf gelden er ook **snelheidsbeperkingen**. In Vlaanderen werd op 1 januari 2017 de algemene maximumsnelheid buiten de bebouwde kom aangepast van 90 km/u naar 70 km/u.

Stuwen is het plaatsen en vastzetten van de lading in het voertuig. Met het KB van 27 april 2007 werd ladingzekerings als artikel 45bis in het KB van 1 december 1975 ingevoerd. Bovendien mag volgens artikel 46 van de wegcode een voertuig (met of zonder lading) bepaalde afmetingen niet overschrijden.

In geval van winterweer wordt er nat zout of pekkel **gestrooid** om de wegen en fietspaden ijs- en **sneeuwvrij** te houden of te krijgen. Voor de 7000 km gewest- en autosnelwegen gebeurt dit door het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV). Het departement MOW, AWW en het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (AMDK) vormt het Vlaams Ministerie van Mobiliteit en Openbare Werken. Ook land- en tuinbouwers helpen soms mee met het strooien en sneeuwvrij maken van onder andere fietspaden.

SQAS (Safety & Quality Assessment for Sustainability) is een auditsysteem van Cefic en wordt gebruikt om de kwaliteit, veiligheid, beveiliging, milieu en MVO-prestaties van logistieke dienstverleners en chemische distributeurs te evalueren. De (nieuwe) versie 2025 moet vanaf 15 september 2025 gebruikt worden.

Onder de titel **Safety Rocks** organiseren Infrabel-TUC Rail en de Unie van Aannemers van Spoorwerken (UASW) jaarlijks een studiedag over spoorwegveiligheid.

T TLB, truckveilig, tuimelwagen, TAPA, tunnel, tijgermug

Transport&Logistics Belgium (TLB) bundelt de krachten van beroepsorganisaties TLV, UPTR en Febetra voor een stem in de sector van het Belgische goederenvervoer en logistiek.

De VSV (Vlaamse Stichting Verkeerskunde) wil met het project **Truckveilig** informatie en ondersteuning bieden aan chauffeurs en transportbedrijven om het hoofd te bieden aan verkeersongevallen.

Vias, verkeersveilig West-Vlaanderen, sommige politiezones en andere verkeersorganisaties hebben een **tuimelwagen** in het kader van verkeerspreventie. Autobestuurders en passagiers kunnen zo het nut van het dragen van de veiligheidsgordel ervaren.

Transported Asset Protection Association (**TAPA**) werd in 1997 opgericht als organisatie om fabrikanten, vervoerders en hun logistieke dienstverleners te helpen om hun verliezen als gevolg van vrachtdiefstal in de toeleveringsketens tot een minimum te beperken. Het biedt ook certificeringsprogramma's aan (facility, trucking, parking).

Als gevolg van de brand in de Mont Blanctunnel in 1999 verscheen richtlijn 2004/54/EG inzake minimumveiligheidseisen voor **tunnels** in het trans-Europese wegennet. Tunnels langer dan 500 meter vallen hieronder. ADR-verkeersborden C24 in tunnels duiden op verboden toegang voor voertuigen die bepaalde gevaarlijke stoffen vervoeren in functie van tunnelcodes (A t.e.m. E). Op 30 december 2025 waren er problemen met de Eurostartreinen in de Kanaaltunnel.

De **tijgermug**, als invasieve soort, verspreidt zich via transport, vooral vanuit Zuid-Europa, en liften soms ongemerkt mee in auto's, caravans en bagage. Vlaanderen heeft een affiche gemaakt om te sensibiliseren.

V vervoersvergunning, vakbekwaamheid, verbrandingsmotoren, vermoeidheid, viaduct, valrisico

Er is een **vervoersvergunning** nodig zowel voor goederenvervoer als personenvervoer.

Het bewijs van **vakbekwaamheid** staat op het rijbewijs aangeduid met de code 95 bij de betrokken categorieën. U moet om de 5 jaar een nascholing van 35 uur volgen. De oorspronkelijke richtlijn 2003/59/EG is vanaf 11 januari 2023 opgeheven en vervangen door Richtlijn (EU) 2022/2561.

Ook na 2035 zullen er in de Europese Unie nog wagens met **verbrandingsmotoren** verkocht mogen worden. Maar ze zullen de veroorzaakte uitstoot wel moeten compenseren met groen staal en biobrandstoffen. Op 16 december 2025 werd de versoepeling voorgesteld.

Krachtens artikel 6 van verordening (EU) 2019/2144 dienen motorvoertuigen van de categorieën M en N vanaf 6 juli 2022 te worden uitgerust met

bepaalde geavanceerde voertuigsystemen, waaronder systemen voor **vermoeidheids-** en aandachtswaarschuwing ("driver drowsiness and attention warning"). Vias heeft een studie uitgevoerd rond **vermoeidheid**.

De komende jaren blijven de renovaties doorgaan aan het viaduct van Vilvoorde op de Brusselse ring. Na 55 jaar werd eind december 2025 afscheid genomen van het **viaduct** van Merkssem op de Antwerpse ring (en tijdelijk vervangen door de bypass) en dit werd gevierd met een licht- en klankspektakel. Beide **viaducten** worden door veel chauffeurs gebruikt en de bijhorende wegenwerken zullen nog een tijdje voor hinder zorgen.

In 2019 organiseerde de arbeidsinspectie een inspectiecampagne over de **valrisico's** bij activiteiten op vrachtwagens, tankwagens of tankcontainers.

W wegcode, wagenpark, wegennet, weggebruiker

De nieuwe Code van de openbare **weg**, die oorspronkelijk was gepland om op 1 september 2026 in werking te treden, is uitgesteld tot 1 juni 2027.

Op de website van de FOD Mobiliteit vind je gegevens over het **wagenpark** en op Statbel van het Belgische voertuigenpark.

Vlaanderen heeft een van de dichtste **wegennetten** in Europa. Ook in de Romeinse periode was dit het geval.

Een **weggebruiker** is volgens art. 2.45. van het KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg elke persoon die gebruik maakt van de openbare weg. Het begrip "zwakke weggebruikers" dat in de dagelijkse spraak veelvuldig wordt gebruikt, meestal om voetgangers of fietsers in het verkeer te omschrijven, komt niet voor in de officiële verkeerswetgeving.

X Xpress, X-ray

Xpress is een alternatief voor 'express' en verwijst naar snelle zendingen die

niet alleen urgent zijn, maar ook extra mogelijkheden bieden, zoals aangepaste routes en flexibele tijdvensters. Een aantal transportbedrijven heeft dit ook in zijn benaming.

Diverse scanners op basis van **X-stralen** worden gebruikt door overheden om te zoeken naar verstekelingen of drugs in luchthavens of havens.

Y Y-splitsing, yard

Een **Y-splitsing** (ook wel Y-kruising of driesprong) is een kruispunttype waarbij twee zijwegen schuin aansluiten op een doorgaande weg, zonder dat er twee rechte hoeken ontstaan. Door de schuine aansluiting is het zicht vaak minder goed dan bij een T-splitsing. Daarom worden er extra maatregelen aanbevolen om veiligheid te waarborgen.

Een **yard** is in deze transportcontext een terrein of zone waar vrachtwagens, containers, trailers of wagons worden geparkeerd, opgeslagen of verplaatst, vaak bij havens, distributiecentra of spoorwegemplacements. In het bouwalfabet werd yard ook al gebruikt in de betekenis van construction yard (bouwterrein of werf). En in deel 1 was er er ook al sprake van kerstparkings.

Z zwartboek, zichtbaar, zeerecht, zee(haven, container, vracht, kanaal, kabel, reis)

Periodiek geeft het BTB-ABVV zijn **zwartboek** uit over de parkings. Ook vrachtwagenchauffeurs verdienen immers respect en hygiënische arbeidsomstandigheden. Een specifiek probleem niet enkel voor vracht-

wagenchauffeurs maar ook voor buschauffeurs zijn de sanitaire voorzieningen. Dit kwam ook aan bod in het BeSWIC-artikel n.a.v. 100 jaar bestaan van de eerste buslijn in België.

Het is essentieel dat je **zichtbaar** bent in het verkeer, niet enkel als zwakke weggebruiker (zoals met fluohesje), maar er bestaan ook UNECE technische regels voor vrachtwagens rond verlichting (zoals nr 48, 104, 149, 150). Contourverlichting (side-conspicuity marking) is één van zo'n technische maatregel. In het kader van intern verkeer (magazijncontext) kan een heftruck voorzien worden van een bluespot. Punt 4 van de bijlage van de uitvoeringsverordening (EU) 2019/621 bevat bepalingen rond lichten, reflecterende inrichtingen en elektrische installaties.

België wil zich (internationaal) profileren in het **zeerecht**. Enerzijds is er begin 2025 de website northseabelgium.be opgericht om het beleid en wetenschappelijk onderzoek op de Noordzee te bundelen. Anderzijds werd België eind 2025 verkozen in de Raad van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) en kan hierdoor de komende 2 jaar zijn stempel drukken op het internationale scheepvaartbeleid.

Met het woord zee kunnen nog veel andere samenstellingen gevonden worden zoals **zeehaven, zeecontainer, zeevracht, zeekanaal, zeekabel, ...** ■

Bronnen en externe links van dit artikel vind je terug op prebes.be/vn231.

